

**Mišljenje Europskog odbora regija – Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) nakon 2020.:
ulaganje u europske priobalne zajednice**

(2018/C 361/03)

Izvjestitelj: Alberto NÚÑEZ FEIJÓO (ES/EPP), predsjednik Vlade Autonomne zajednice Galicije

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. pozdravlja raspravu o fondu koji je presudan za osnaživanje priobalnih područja Europe na socijalnom i gospodarskom planu te u području okoliša, kao i za razvoj sektora pomorstva i ribarstva te plavog gospodarstva povezanog s priobalnim i morskim područjima, posebno kad je riječ o onim ruralnim;
2. pozdravlja pokretanje rasprave o budućnosti EFPR-a u ključnom trenutku za pomorsku Europu koja se suočava s velikim izazovima kao što su redefiniranje višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i Brexit. Nadalje, pozitivno ocjenjuje činjenicu da će se zahvaljujući toj raspravi moći otkloniti ustanovljena ograničenja u funkcioniranju trenutačnog fonda, unatoč činjenici da će to trebati provesti u jako ranoj fazi, odnosno po samom pokretanju fonda;
3. skreće pozornost na važnost europskog sektora pomorstva i ribarstva koji okuplja više od 85 000 plovila, zapošljava više od 340 000 ljudi u cijelom svom lancu i u kojem se obrađuje više od 6 000 000 tona ribe i plodova mora iz ulova i uzgoja. Naglašava socioekonomski učinak ovog sektora u mnogim priobalnim regijama koje u velikoj mjeri ovise o tom sektoru i zahvaljujući njemu održavaju hvalevrijedne kulturne i etnografske veze;
4. ističe utjecaj zajedničke ribarstvene politike (ZRP) i integrirane pomorske politike (IPP) na oblikovanje budućnosti ove djelatnosti u Europi, s obzirom na to da su ciljevi spomenutih politika usmjereni na njezinu socijalnu, okolišnu i gospodarsku održivost;
5. prepoznaje važnu ulogu prethodnih financijskih programa u pažljivoj preobrazbi tog sektora, uz zaslužen priznanje velikog napora uloženog u prilagodbu, kao i u postizanju suvremene i konkurentne prerađivačke industrije na globalnoj razini;
6. upozorava na probleme u primjeni ZRP-a, kao što je smanjivanje odbačenog ulova ili opseg najvećeg održivog prinosa (MSY), pored poteškoća koje sa sobom nosi Brexit ili onih koje proizlaze iz novih izazova koji se svakodnevno javljaju na tržištu i u globalnoj proizvodnji bjelančevina iz mora. Naša je tržišta potrebno opskrbiti zdravim i sigurnim prehrambenim proizvodima čime bi se oslobodilo uvoza nedovoljno kontroliranih vanjskih proizvoda;
7. podsjeća na društvenu korist ribarstva u cijeloj Europskoj uniji, osobito u području prehrane i klime. Ribarstvo pridonosi prehrambenoj autonomiji Europske unije jer se građanima, koji su ujedno i potrošači, osiguravaju zdravstveno kvalitetni proizvodi usklađeni s pravilima dobrog upravljanja ribarstvom ili akvakulturom. Odbor podsjeća na središnju ulogu aspekta prehrane u nadležnosti Unije definiranoj u UFEU-u te na ovisnost tržišta Zajednice o uvozu proizvoda iz mora. Odbor naglašava da je prehrana drugi cilj održivog razvoja Ujedinjenih naroda, pozdravlja inicijativu izvješća „Hrana iz oceana” (eng. *Food from the ocean*) te poziva na djelovanje nadahnuto tim preporukama. Ulaganjima u plovila i u luke ribarski sektor pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova i ograničavanju uporabe energije iz fosilnih izvora;

Sektor s potencijalom i dinamičnošću koji zaslužuje potporu u ozračju stalnih promjena

8. smatra da je važno osigurati proračunska sredstva koja su nužna za suočavanje s promjenama koje proizlaze iz ZRP-a i izazova koji utječu na sektor pomorstva i ribarstva;

9. poziva Komisiju da u sklopu novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) predstavi prijedlog o EFPR-u koji je dovoljno sveobuhvatan za ostvarivanje ciljeva i željenih rezultata zajedničke ribarstvene politike (ZRP) i kojim bi se omogućila ulaganja u priobalne zajednice u tranziciji te u obzir uzela vanjska dimenzija ribarstva;

10. traži da se ciljevi EFPR-a usmjere na sektor pomorstva i ribarstva, održivu akvakulturu u slatkoj i morskoj vodi, i na njegovu važnost, a ne, kao što se navodilo u nekoliko navrata, na davanje prednosti njegovoj zamjeni drugim djelatnostima, s obzirom na to da sve pomorske djelatnosti mogu biti kompatibilne. Shvaća da ribolovna djelatnost može zadržati svoj tradicionalni karakter i ponovno ga oživjeti usmjeravanjem na budućnost, zbog čega je važno da se poveća interes za ribarsko zanimanje. Posebice zahtijeva da se EFPR usmjeri na sektor ribarstva, održivu akvakulturu u slatkoj i morskoj vodi, i postizanje ciljeva zajedničke ribarstvene politike, a osobito na pružanje potpore priobalnom artizanalnom ribolovu, pružanje poticaja mladim naraštajima, povećanje atraktivnosti zanimanja ribara i jačanje priobalnih zajednica u Uniji. Stoga se zalaže za to da se EFPR oblikuje na način da podržava nove oblike i razvoj ove gospodarske grane te da ovi oblici podrške budu u skladu s propisima o državnim potporama;

11. podsjeća na potporu koju su dionici pružili pozivu za uspostavljanje financijskog instrumenta na europskoj razini u području pomorstva i zaštite okoliša koji bi bio namijenjen osiguravanju potpore novim i postojećim poduzećima u obliku zajmova i bankovnih jamstava; zadovoljan je uključivanjem ribarstva u prioritete za intervencije druge generacije Junckerova plana te želi da se ta logika nastavi nakon 2020.;

12. traži da se u okviru EFPR-a za razdoblje nakon 2020. obuhvati i osnaži teritorijalna dimenzija politika te da se priobalnim zajednicama Europe pruži potpora u njihovoj mogućoj tranziciji u svrhu diversifikacije tradicionalnih pomorskih sektora podupiranjem ulaganja u komplementarne aktivnosti kao što su riblji restorani koji poslužuju lokalne proizvode te u usluge u području zaštite okoliša, kulture i obrazovanja u sektoru ribarstva;

13. naglašava da je potrebno zadržati i povećati sredstva namijenjena lokalnom razvoju, s obzirom na to da su se strategije za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD) pokazale uspješnim u malim zajednicama pružanjem financijske potpore jačanju zajednica i gospodarskoj diversifikaciji izvan okvira ribarstva;

Trenutačni EFPR kao važna potpora s neusklađenim ciljevima i zakašnjelom provedbom

14. prepoznaje važnost trenutačnog EFPR-a i pozdravlja njegovu strukturiranost i specijalizaciju u kontekstu dvaju ključnih područja koja proizlaze iz ZRP-a i IPP-a, ali bez međusobnih preklapanja;

15. poziva da se u okviru novih programa EU-a usvoje posebne mjere i načini upravljanja za najudaljenije regije, i to u cilju potpore održivom razvoju ribarstvu i drugim sektorima plavog gospodarstva u tim regijama, u skladu s člankom 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Takve bi mjere trebale biti dio posebnog instrumenta koji bi uključivao sustav nadoknade dodatnih troškova proizvoda u području ribarstva i akvakulture u najudaljenijim regijama, koji je trenutačno uređen EFPR-om;

16. izražava žaljenje zbog njegovog zakašnjelog stupanja na snagu i posljedičnog znatnog kašnjenja u osiguravanju sredstava i njihovoj primjeni. Smatra da je to kašnjenje posljedica usporenosti postupka odobravanja fonda i procesa vrednovanja operativnih programa, ali i zbunjujuće i nejasne definicije isplativih aspekata;

17. potiče na poboljšanje postupka korištenja i primjene financijskih sredstava iz EFPR-a s kako bi se nadoknadilo kašnjenje. Poziva na ulaganje većih napora u pružanje financijske pomoći kako bi se postigla i povećala niska stopa cjelokupne provedbe fonda koja je u studenom 2017. iznosila 2,7 %;

18. smatra da je u budućnosti potrebno osigurati veću dosljednost između programiranja i strukturiranja koji uzrokuju privremena odstupanja između ciljeva i sredstava povezanih sa ZRP-om. Smatra da se u središtu problema nalazi potreba izrade strategije za provedbu fonda prije hvatanja u koštac s izazovima koji se javljaju zbog ciljeva poput najvećeg održivog prinosa ili smanjenja odbačenog ulova;

19. pozdravlja ulaganje znatnog financijskog napora u strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), kao i prikladnost i prednost usmjeravanja sredstava na mjere ekološke održivosti i poboljšanje konkurentnosti naše pomorsko-ribarstvene strukture;

Važnost raspolaganja novim posebnim i horizontalnim fondom

20. napominje da Europa u proračunskom postupku ne smije zanemariti „male” politike poput ZRP-a. Ističe da je EFPR važan za priobalne zajednice, s obzirom na to da im pomaže u diversifikaciji njihovih gospodarstva, pomaže ribarima u prijelazu na održivo ribarstvo te se iz njega financiraju projekti koji potiču otvaranje novih radnih mjesta i pospješuju kvalitetu života na europskim obalama;

21. slaže se da je općenito potrebno da se u okviru novog EFPR-a dosegne minimalni prag od 1 % VFO-a za razdoblje nakon 2020. ⁽¹⁾, tako što će se iznosu od 0,53 % koji je trenutačno dodijeljen ribarstvu i akvakulturi dodati povećanje od 0,47 % za IPP. Smatra da se odluka Ujedinjene Kraljevine da napusti EU ne smije koristiti kao izgovor za smanjenje budućeg financiranja EFPR-a, s obzirom na velike izazove koje taj proces donosi iz perspektive zaštite okoliša, ribolovnih i trgovinskih aktivnosti;

22. ukazuje na potrebu utvrđivanja novih ciljeva koji bi pridonijeli održivosti i jačanju sektora pomorstva i ribarstva. Skreće pozornost na promicanje i postizanje odgovarajuće generacijske obnove, zbog čega je prioritet da se proračunska potpora usmjeri na osposobljavanje i pristup samoj aktivnosti u vidu kupovine ili zamjene plovila jer to ne dovodi do povećanja ribolovnog napora;

23. zahtijeva da poboljšanje sigurnosnih uvjeta i uvjeta boravka pomoraca budu bitan prioritet budućeg EFPR-a u okviru njegova doprinosa ostvarivanju 20 načela europskog stupa socijalnih prava;

24. uzimajući u obzir da je prosječna starost ribarskih plovila u EU-u 22,6 godina, podsjeća na opći zahtjev za podupiranje i poticanje obnove ribarske flote kako bi se izbjegla šteta uzrokovana njezinim starenjem. Tu obnovu treba promicati bez povećavanja ribolovnog napora i usmjeravanjem njezine provedbe na poboljšanje sigurnosti (primjerice u pogledu zaštite od požara), uvjeta rada i boravka na plovilu;

25. EFPR mora podupirati sektore ribarstva i akvakulture u tome da sveobuhvatnom provedbom inovativnih ulaganja (motorizacija, aerodinamika itd.) pridonose europskim klimatskim ciljevima. Odbor upozorava na restriktivne uvjete utvrđene u trenutačnoj Uredbi o EFPR-u, kojima se drastično ograničava njegov utjecaj na ublažavanje učinaka klimatskih promjena. EFPR nakon 2020. mora imati ključnu ulogu u smanjivanju energetske bilance sektora;

26. naglašava da treba zadržati financijske napore za prikupljanje i uspoređivanje podataka te ih povećati za najmanje 10 %, što vrijedi i za primijenjeno istraživanje u koje treba uključiti ovaj sektor, promičući na taj način uspostavljanje kontakata između ribara i znanstvenika;

27. povezuje te napore s usvajanjem najprimjerenijih mjera za promicanje očuvanja morskih resursa i prilagođavanje ribolovnog napora. U svakom slučaju, naglašava potrebu za nastavkom pružanja potpore mjerama kompenzacije za flotu zbog socioekonomske štete uzrokovane usvajanjem mjera zaštite okoliša poput zabrane ribolova, privremenih zaustavljanja i drugih mjera kojima se ograničavaju ribolovne aktivnosti;

28. poziva na nastavak provedbe mjera koje pridonose poboljšanju organizacije sektora i njegovoj unutarnjoj koheziji, potiču zajedničko upravljanje sektorom i ističu njegovu važnost za odgovarajuće definiranje i pridržavanje propisa ⁽²⁾;

29. zahtijeva povećanje sredstava koja se dodjeljuju savjetodavnim vijećima i jačanje njihovih misija radi produbljivanja regionalizacije ZRP-a predviđanjem potpunog i cjelovitog sudjelovanja regija obuhvaćenih vijećima u reformi ZRP-a;

⁽¹⁾ Zahtjev formuliran na zasjedanju posvećenom pomorskim pitanjima u sklopu Opće skupštine Konferencije perifernih primorskih regija Europe (CPMR) održanom u Helsinkiju. Treba imati na umu da CPMR okuplja većinu glavnih pomorsko-ribarstvenih regija koje se financiraju sredstvima iz EFPR-a. Tim bi se pristupom otvorila mogućnost jamčenja nepromijenjenog proračuna za ZRP i pružila podrška ambicioznijem razvoju mjera u okviru IPP-a.

⁽²⁾ Potrebno je izdvojiti razmjerno uspješne formule koje mogu poslužiti kao model za ostale formule koje se financiraju iz te potpore. Primjer toga u ovom su slučaju tijela kao što su višedionički formalni odbori za zajedničko upravljanje koji okupljaju ribare, znanstvenike, nevladine organizacije, katalonsku vladu i druge dionike ili pak galicijski sustavi za upravljanje sektorom školjkaša.

30. poziva na nastavak pružanja podrške prerađivačkoj i komercijalizacijskoj industriji u cilju povećanja konkurentnosti sektora i postizanja ravnopravnih uvjeta. EU treba izbjegavati nedosljednosti s ostalim politikama poput tržišne politike ili politike u području carinskog oporezivanja;

31. zalaže se za promicanje diversifikacije i komplementarnosti priobalnih gospodarskih aktivnosti putem vrednovanja strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), posebice u neurbanim priobalnim područjima u kojima se pokazalo da te aktivnosti imaju izrazitu sposobnost zadržavanja stanovništva, zbog čega bi trebalo ojačati višefondovski karakter CLLD-a;

32. predlaže da se u okviru EFPR-a podrže inicijative i aktivnosti povezane s pomorsko-ribarstvenom praksom, kao i one na koje ona ima izravan utjecaj. U tu svrhu predlaže uspostavu financijskog instrumenta⁽³⁾ na europskoj razini namijenjenog osiguravanju rizičnog kapitala i bankovnih jamstava za zajmove, pod uvjetom da ta ulaganja doprinose poboljšanju ekološke održivosti sektora pomorstva i ribarstva, sakupljanja školjkaša, morske i slatkovodne akvakulture i lanca more-industrija;

33. zahtijeva izradu bijele knjige „More u srcu Europe” koja će uključivati vremenski plan povezan s morem za svaku politiku Europske unije;

Mogućnost koordinacije i udruživanja sinergija s drugim fondovima

34. naglašava mogućnost udruživanja sinergija i integriranja kapaciteta drugih sektorskih fondova u svrhu promicanja socioekonomskog razvoja u priobalnim područjima, što je moguće postići bez nužnog redefiniranja njihove strukture, s obzirom na to da ne dolazi do preklapanja njihovih individualnih konfiguracija i ciljeva; ponovno zahtijeva mogućnost da se međuregionalni, nacionalni i transnacionalni projekti (koji su usklađeni sa strateškim okvirom inicijative i strategije S3) financiraju udruživanjem regionalnih, nacionalnih i europskih financijskih sredstava u pojednostavljenom okviru te da mogu steći prava za dobivanje bonusa zajednice, a da se pritom ne treba raspisivati novi poziv na izradu projekata;

35. naglašava da bi integrirani i višefondovski pristup sadašnjih europskih strukturnih i investicijskih fondova, uključujući EFPR, trebalo ojačati nakon 2020., i to uklanjanjem postojećih regulatornih razlika koje trenutačno ograničavaju mogućnost da se ti fondovi primjenjuju kombinirano na lokalnoj razini, pored ostalog i putem CLLD-a;

36. smatra da se te sinergije trebaju usredotočiti na primjenu projekata EFPR-a u neurbanim obalnim područjima i to provedbom strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), uključujući razmatranje mogućnosti međusobnog povezivanja tih fondova u kontekstu svih vrsta akvakulture, s posebnim naglaskom na slatkovodnu akvakulturu država članica bez izlaza na more, kao što su dotične države i regije na to u više navrata izričito upućivale;

37. zalaže se za mjere EFRR-a za infrastrukturu povezanu sa sektorom pomorstva i ribarstva, posebno lukama, koje doprinose regionalnom razvoju u udaljenim i izrazito udaljenim područjima. Predlaže da bi neke aktivnosti povezane s preradom trebale biti smatrane mjerama potpore za MSP-ove u okviru EFRR-a;

38. zahtijeva jačanje programa osposobljavanja, posebno onih povezanih s generacijskom obnovom, pružanjem financijskih potpora povezanih s Europskim socijalnim fondom (ESF);

39. smatra da plavo gospodarstvo, u skladu s preporukama iz Mišljenja OR-a o „plavom rastu”⁽⁴⁾, i dalje raspolaže neiskorištenim potencijalom za otvaranje dodatnih radnih mjesta i stvaranje gospodarskog rasta na europskoj razini putem pametnih ulaganja u inovativna poduzeća usmjerena na budućnost. Predlaže smanjenje postojećih preklapanja između EFPR-a i Obzora 2020. u sektorima ribarstva, akvakulture i pomorskog istraživanja;

Novi fond koji je pojednostavljen, fleksibilan, prilagođen i definiran u okviru ZRP-a

40. odlučno traži da se provedba EFPR-a znatno pojednostavi tako što će EU definirati opće smjernice, a bazeni i regije prilagoditi njihovu primjenu lokalnim posebnostima, bez dodavanja nepotrebne birokracije na administrativnoj razini ili razini nadležnosti. Smatra da to pojednostavljenje iziskuje smanjenje broja i složenosti kriterija i obrazaca za primanje sredstava te naglašava da postupkom podnošenja zahtjeva treba upravljati jedinstveno tijelo, bez potrebe korištenja stručne pomoći i savjeta treće strane;

⁽³⁾ Većina ispitanih MSP-ova, udruga i novih poduzeća iz sektora plavog gospodarstva zatražila je uspostavu ovog fonda.

⁽⁴⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Nova faza europske politike za plavi rast” NAT-VI/019.

41. podržava zahtjev za uspostavu fonda koji je prilagođen okolnostima ZRP-a i predmetnog sektora. Podsjeća na to da bi ciljevi i željeni rezultati ZRP-a trebali oblikovati EFPR kao poseban financijski program, a ne obrnuto. Ističe potrebu da se dodjeljivanje sredstava uskladi s aktivnostima koje bi trebalo razviti te da se izbjegava kašnjenje u isplati sredstava korisnicima kako bi se spriječilo stvaranje napetosti u njihovom gospodarstvu;

42. naglašava važnost jasnog definiranja elemenata koje treba poduprijeti u cilju brze i pravilne primjene fonda. Potrebno je u općem smislu utvrditi linije prihvatljivosti i jasnije definirati elemente koje treba poduprijeti u okviru određenog bazena i regije; konkretno, od Europske komisije tražimo da utvrdi/razradi definiciju malog obalnog ribolova, uzimajući u obzir nove kriterije i to kako bi se pružili odgovori na trenutačne okolnosti i raznolikost flote EU-a;

43. uviđa da je, s obzirom na malu prosječnu veličinu ribarskih poduzeća, izravna javna potpora u obliku bespovratnih sredstava najbolje rješenje. Naglašava da taj model jamči nadzor namjene i primjene sredstava, stvara izravni učinak poluge na gospodarstvo, potiče inicijative, stvara povjerenje i osigurava financiranje, što služi kao jamstvo za dodjeljivanje sredstava namijenjenih ulaganjima;

44. smatra da je, zajedno s malim i srednjim poduzećima potrebno uspostaviti više suradnje i sinergija te stvoriti više centara za poticanje istraživanja i inovacija kojima bi se nove inovacije ispitivale u pilot-fazi;

45. podsjeća na raspravu o potrebi otvaranja pristupa izravnoj financijskoj potpori poduzećima s velikim brojem zaposlenika ili velikim prometom, čak i ako je riječ o djelomičnoj potpori. Smatra da njihov kapacitet za poticanje istraživanja, razvoja i inovacija, poboljšanje standarda rada i stvaranje dodane vrijednosti u ruralnim priobalnim područjima može podbaciti zbog nedostatka potpore;

46. naglašava kako je važno osigurati da svi sektori povezani s pomorstvom i ribarstvom mogu pristupiti potporama na temelju svojih ciljeva i obilježja. Smatra da bi potpore iz fonda trebalo primjenjivati na sva priobalna područja, čak i u slučaju velikih konurbacija s istaknutim obilježjima povezanih sa sektorom pomorstva i ribarstva koje bi trebale moći osigurati potpore iz EFPR-a;

47. podržava jačanje teritorijalne usmjerenosti fonda putem strategija morskih bazena kako bi se osmislila rješenja prilagođena različitim okolnostima i izazovima s kojima se suočavaju europske regije i izbjeglo usvajanje univerzalnog pristupa;

48. poziva na jačanje uloge i veću autonomiju regija u definiranju ciljeva i područja primjene troškova. Iako se EFPR-om trenutačno upravlja na razini država članica, postoje uspješni primjeri njegova delegiranja nadležnim regionalnim vlastima u nekim državama članicama. To bi trebalo izričito poticati u novoj uredbi o EFPR-u. Naglašava jednoglasnu narav tog zahtjeva, kao i pozitivna iskustva stečena upravljanjem EFPR-om u brojnim regijama te u tom kontekstu poseban naglasak stavlja na najudaljenije regije, za koje se također trebaju revidirati i poboljšati uvjeti primjene EFPR-a na području prihvatljivosti, stopa sufinanciranja i iznosa potpora. S druge je strane potrebno, zbog njihovih ciljeva i posebnosti, ojačati potpore na području planova kompenzacije dodatnih troškova za proizvode ribarstva i akvakulture u najudaljenijim regijama, a pravila za provedbu tih potpora uskladiti s pravilima koja se primjenjuju na slične potpore za poljoprivredni sektor;

Novi fond za suočavanje s izazovima budućnosti

49. želi da se novom europskom pomorskom politikom EU-a podupru naponi u pogledu razvoja novih tehnologija i prilagođenih rješenja za ublažavanje klimatskih promjena; podsjeća na to da je funkcioniranje morskih ekosustava danas narušeno zbog klimatskih promjena, zagađenja i prekomjernog iskorištavanja resursa;

50. skreće pozornost na važnost IPP-a i na potrebu za povećanjem njemu namijenjenih sredstava kao način poticanja širenja koncepta otvaranja radnih mjesta i bogatstva pomorskog sektora. Naglašava potrebu za uspostavljanjem posebnih fondova i omogućivanjem prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje kao temeljnog elementa tog područja, posebno u aspektima kao što su pomorsko prostorno planiranje, prikupljanje podataka te jačanje sigurnosti i nadzora te uspostavljanje zona namijenjenih za poribljavanje;

51. ustraje na stvaranju „sustava/fonda” za europska ulaganja u plavo gospodarstvo odnosno „morske” varijante Junckerova plana 2.0, koji bi mogao sadržavati dva dodatna načina intervencije: izravno financiranje strukturnih i rizičnih projekata na europskoj razini i uspostavu regionalnih investicijskih platformi;

52. ističe važnost vanjske dimenzije ZRP-a i IPP-a, a ona se izričito odražava u potrebi podupiranja doprinosa EU-a boljem upravljanju oceanima. Podržava te napore kao sredstvo osiguravanja veće održivosti i konkurentnosti našeg sektora pomorstva i ribarstva zahvaljujući postizanju jednakih uvjeta tržišnog natjecanja i većoj održivosti naših oceana;

53. smatra da pomorski sektor ima potencijal za otvaranje dodatnih radnih mjesta i stvaranje gospodarskog rasta. Ističe da su pojedine regije već osmislile detaljne planove za razvoj pomorskog gospodarstva u koje su uključene i brojne druge regije;

54. podsjeća na to da se pomorskim pitanjima pridaje povećana pozornost na međunarodnoj razini, u zaključcima konferencija COP21 i COP22 kao i u sporazumima o slobodnoj trgovini te da se pomorska poduzeća iz EU-a suočavaju s jakom inozemnom konkurencijom u svim sektorima plavog gospodarstva, kao što su promet, energetika, inovacije, brodogradnja, ribarstvo i akvakultura. Stoga smatra da bi provođenje dosljedne politike Zajednice s odgovarajućim financijskim sredstvima bila najbolja opcija za pomorske regije EU-a i potiče EU na velika ulaganja u područja kao što su obnovljivi morski izvori energije i morska biotehnologija, u kojima možemo preuzeti vodstvo na svjetskoj razini;

55. upozorava na to da Brexit u kratkoročnom i u dugoročnom razdoblju predstavlja veliki izazov za sektor pomorstva i ribarstva te ističe da je potrebno razmotriti njegov učinak na regije, ali i riješiti to pitanje ⁽⁵⁾. Upozorava na negativan učinak koji bi taj proces mogao imati u pogledu sredstava namijenjenih ribarstvu i stavljanju na tržište proizvoda ribarstva i stoga traži financijsku potporu za smanjenje tog učinka;

56. podržava veću uključenost CLLD-a u okviru općeg financijskog paketa, s obzirom na to da se taj instrument pokazao učinkovitim u malim priobalnim zajednicama te predlaže da se u njih uključe novi oblici rada čiji je cilj predstaviti važnu socioekonomsku ulogu sektora pomorstva i ribarstva te ih učiniti privlačnijima za mlade s ciljem promicanja generacijske obnove. U kontekstu koordinacije napora, ističe važnost uloge mreže FARNET.

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ Vidjeti studiju OR-a o utjecaju istupanja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a na lokalne i regionalne vlasti u EU-u.